

Cauza C-60/22**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

1 februarie 2022

Instanța de trimitere:

Verwaltungsgericht Wiesbaden (Germania)

Data deciziei de trimitere:

27 ianuarie 2022

Reclamant:

UZ

Pârâtă:

Republica Federală Germania

Obiectul procedurii principale

Legislația în materia protecției datelor – Regulamentul 2016/679 (Regulamentul general privind protecția datelor) – Articolul 5 alineatul (2) – Responsabilitate – Articolul 17 alineatul (1) litera (d) și articolul 18 alineatul (1) litera (b) – Legalitatea prelucrării – Dreptul la ștergere sau la restricționare – Utilizarea datelor prelucrate

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Interpretarea dreptului Uniunii, articolul 267 TFUE

Întrebările preliminare

- 1) Lipsa, în tot sau în parte, a responsabilității unui operator în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera

circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor, denumit în continuare „RGPD”), de exemplu ca urmare a absenței sau a caracterului incomplet al evidențelor activităților de prelucrare în temeiul articolului 30 din RGPD ori ca urmare a lipsei unui acord cu privire la o procedură comună potrivit articolului 26 din RGPD, face ca prelucrarea să fie ilegală în sensul articolului 17 alineatul (1) litera (d) din RGPD și al articolului 18 alineatul (1) litera (b) din RGPD, astfel încât există un drept al persoanei vizate la ștergere sau la restricționare?

- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, existența unui drept la ștergere sau la restricționare implică faptul că datele prelucrate nu pot fi luate în considerare în cadrul unei proceduri judiciare? În orice caz, aceasta este situația atunci când persoana vizată se opune utilizării în cadrul unei proceduri judiciare?
- 3) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, încălcarea de către un operator a dispozițiilor articolelor 5, 30 sau 26 din RGPD implică faptul că o instanță națională poate lua în considerare datele în contextul utilizării în justiție a prelucrării datelor numai în situația în care persoana vizată consimte în mod expres la aceasta?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO 2016, L 119, p. 1), considerentul (82), articolele 5, 9, 17, 18, 26, 30, 94

Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (JO 2013, L 180, p. 60), considerentul (52)

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, articolele 7 și 8

Dispozițiile naționale invocate

Bundesdatenschutzgesetz (Legea federală privind protecția datelor, denumită în continuare „BDSG”) (BGBl. I, p. 2097), articolul 43 alineatul (3)

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii

- 1 Reclamantul contestă o decizie de refuz a Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Oficiul Federal pentru Migrație și Refugiați) și solicită acordarea statutului de refugiat în temeiul articolului 3 din Asylgesetz (Legea privind azilul,

denumită în continuare „AsylG”). Decizia pârâtei se întemeiază pe așa-numitul Dosar electronic al Oficiului Federal MARIS, care este de asemenea transmis instanței, în cadrul unei proceduri comune în temeiul articolului 26 din RGPD, prin intermediul cutiei poștale electronice judiciare și administrative (Elektronische Gerichts- und Verwaltungspostfach, denumită în continuare „EGVP”). În ceea ce privește aspectele referitoare la transmiterea completă a dosarului, se face referire la întrebările adresate deja Curții (cauza C-564/21).

- 2 Există îndoieli cu privire la aspectul dacă așa-numitul dosar electronic MARIS administrat de pârâtă constituie o evidență, parțială sau completă, a activităților de prelucrare în sensul articolului 30 din RGPD. Nu există un acord sau o dispoziție legală în sensul articolului 26 din RGPD în ceea ce privește procedura de transmitere electronică a dosarelor și de stabilire a responsabilităților în cadrul acestei proceduri. Aceste documente au fost solicitate de instanța de trimitere pe parcursul procesului. Pârâta a refuzat totuși să le prezinte, printre altele pentru motivul că nu a existat un acord în temeiul articolului 26 din RGPD în ceea ce privește EGVP.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 3 Problema care se ridică este modul în care instanța trebuie, cel puțin în cazul unei nelegalități (formale) a prelucrării datelor cu caracter personal ale reclamantului de către pârâtă, să trateze aceste date în măsura în care, potrivit Directivei 2013/32, RGPD își găsește aplicarea în cadrul procedurilor de azil prevăzute de dreptul național. Nici AsylG, nici Verwaltungsgerichtsordnung (Codul de procedură administrativă) nu conțin indicații în această privință.
- 4 Potrivit considerentului (52) al Directivei 2013/32, în cadrul procedurilor de azil, Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date reglementează prelucrarea datelor cu caracter personal efectuată în statele membre în temeiul acestei directive. Conform articolului 94 alineatul (1) din RGPD, Directiva 95/46 a fost abrogată cu efect de la 25 mai 2018. Cu toate acestea, în conformitate cu articolul 94 alineatul (2) din RGPD, trimerile la Directiva 95/46 abrogată se interpretează ca trimeri la acest regulament. Prin urmare, RGPD se aplică în totalitate procedurilor de acordare a protecției internaționale.
- 5 Directiva 95/46 prevedea deja o documentație privind prelucrările automatizate, așa-numita notificare prevăzută la articolul 18 din această directivă. Conținutul notificării prevăzută la articolul 19 din Directiva 95/46 corespundea, în esență, actualului articolul 30 din RGPD, noua dispoziție vizând toate formele de prelucrare, așadar și sistemele de evidență.
- 6 Sub imperiul Directivei 95/46, pârâta dispunea doar de evidențe referitoare la prelucrare foarte rudimentare sub forma unei notificări în sensul Directivei 95/46 (articolul 4e din vechea versiune a BDSG) privind dosarul electronic MARIS.

Dispoziții speciale privind prelucrarea categoriilor specifice de date cu caracter personal în temeiul articolului 9 din RGPD (articolul 8 din Directiva 95/46) nu erau conținute în evidențele de prelucrare anterioare (notificarea). Este puțin probabil ca asemenea dispoziții speciale privind prelucrarea datelor potrivit articolelor 9 și 10 din RGPD să existe, de asemenea, până în prezent. Astfel, datele privind sănătatea și datele privind religia sunt înregistrate, în general, în dosarul electronic MARIS în mod similar condamnărilor penale, ca „documente normale”. Nu pare să existe o protecție specifică a securității datelor, cu excepția cazului în care există probabil un protocol de acces. Cu toate acestea, dosarul unui solicitant de azil poate fi consultat de la oricare dintre locațiile externe ale pârâtei de pe întreg teritoriul Germaniei, la fel ca de la oficiul central însuși.

- 7 Tocmai în legătură cu gestionarea dosarului și prezentarea acestuia în instanță, instanța de trimitere are îndoieli serioase cu privire la respectarea de către pârâtă a prevederilor articolului 5 alineatul (1) din RGPD coroborat, de exemplu, cu articolele 26 și 30 din RGPD. Contrar celor solicitate de instanță, evidențele activităților de prelucrare nu au fost prezentate. În această privință, se intenționează audierea coordonatorului organismului responsabil, și anume al pârâtei, după ce Curtea se va fi pronunțat cu privire la responsabilitatea acestuia în temeiul articolului 5 alineatul (2) din RGPD.
- 8 Înaintea unei audieri, trebuie totuși să se stabilească dacă omiterea obligațiilor prevăzute de RGPD și nelegalitatea corelativă a prelucrării datelor determină o sancțiune precum ștergerea datelor în temeiul articolului 17 alineatul (1) litera (d) din RGPD sau o restricționare a prelucrării în temeiul articolului 18 alineatul (1) litera (b) din RGPD. Aceasta cel puțin atunci când persoana vizată, în speță reclamantul, solicită acest lucru. Astfel, în caz contrar, instanța ar fi obligată să participe la o prelucrare nelegală a datelor în cadrul procedurii judiciare. Autoritatea ar putea încălca în mod constant RGPD fără a fi sancționată.
- 9 Într-un astfel de caz, numai autoritatea de supraveghere ar putea acționa în temeiul articolului 58 din RGPD. Cu toate acestea, potrivit dreptului național, nu ar fi posibilă impunerea unei amenzi în sarcina Oficiului Federal pentru Migrație și Refugiați. În conformitate cu articolul 43 alineatul (3) din BDSG, care se întemeiază pe articolul 83 alineatul (7) din RGPD, nu sunt impuse amenzi administrative autorităților publice și celorlalte organisme publice. Nu ar exista niciun stimulente pentru ca autoritatea să adopte un comportament legal. Aceasta are drept consecință faptul că nu ar fi respectate nici dispozițiile Directivei 2013/32 și nici RGPD însuși.
- 10 Curtea a statuat deja că „notificarea” (în prezent evidența activităților de prelucrare) trebuie să fie completă la momentul prelucrării, dar nu mai devreme (cauzele C-92/09 și C-93/09, Hotărârea din 9 noiembrie 2011, ECLI:EU:C:2010:662, punctul 95 și următoarele). În speță, datele cu caracter personal ale reclamantului au fost deja prelucrate de pârâtă de la data la care acesta a introdus cererea de azil (7 mai 2019). Prin urmare, cel puțin potrivit jurisprudenței Curții, evidențele activităților de prelucrare privind dosarul MARIS

(și, prin urmare, dosarul de azil al reclamantului) ar fi trebuit să fie complete la data respectivă. Or, această situație nu se regăsește în speță.

- 11 În privința acestei situații, Curtea nu s-a pronunțat până în prezent nici în temeiul Directivei 95/46, nici în temeiul RGPD. Dacă se consideră că, în vederea demonstrării conformității cu RGPD, operatorul sau persoana împuternicită de operator ar trebui să păstreze evidențe ale activităților de prelucrare aflate în responsabilitatea sa [considerentul (82) al RGPD], se ridică problema privind consecința neîndeplinirii acestei obligații din partea organismului responsabil. Astfel, în acest caz, responsabilitatea prevăzută la articolul 5 din RGPD nu poate fi respectată.
- 12 Desigur, articolul 83 alineatul (5) litera (a) din RGPD prevede că încălcarea responsabilității prevăzute la articolul 5 din RGPD poate fi sancționată cu amenzi administrative de până la 20 000 000 de euro. Totuși, astfel cum s-a arătat deja, în temeiul articolului 43 alineatul (3) din BDSG, acest lucru nu se aplică autorităților federale. Cu toate acestea, articolul 17 alineatul (1) litera (d) din RGPD prevede că datele prelucrate ilegal trebuie șterse cel puțin la cererea persoanei vizate.
- 13 În opinia instanței de trimitere, absența sau caracterul incomplet al evidențelor activităților de prelucrare determină, cel puțin în lumina articolului 5 din RGPD, o nelegalitate „formală” a prelucrării datelor. Prin urmare, se ridică problema dacă, într-o asemenea situație, nu este necesară o ștergere sau, cel puțin, o blocare a datelor ca sancțiune pentru o neîndeplinire a obligațiilor în temeiul articolului 5 din RGPD coroborat cu articolul 30 din RGPD. Astfel, dacă situația ar fi diferită, în lipsa unei eventuale sancțiuni, nu ar fi posibilă aplicarea eficientă a RGPD.
- 14 În orice caz, din câte se știe, Republica Franceză a prevăzut de exemplu în dreptul național, sub imperiul articolului 18 și următoarele din Directiva 95/46, că, în cadrul procedurilor judiciare, există o interdicție legală strictă de utilizare a datelor cu caracter personal care nu au fost înregistrate de organismul responsabil printr-o notificare către autoritatea de supraveghere (CNIL), întrucât utilizarea datelor era nelegală din cauza lipsei documentației. Astfel, în acest caz, a fost aplicată cel puțin o sancțiune prin faptul că datele nu au putut fi prelucrate și utilizate de către instanță. Sub imperiul RGPD, absența unor evidențe ale activităților de prelucrare ar trebui să conducă la interzicerea utilizării și în Portugalia și în alte state membre. Acesta este un mecanism care nu a existat în Republica Federală Germania în cadrul transpunerii Directivei 95/46 și nu există nici sub imperiul RGPD. Aici s-au pus mai degrabă bazele unei „toleranțe” în legătură cu absența notificării.
- 15 De asemenea, transmiterea electronică a dosarului și a actelor de procedură ale pârâtei constituie o prelucrare a datelor în sensul articolului 4 punctul 2 din RGPD, care trebuie să respecte principiile prelucrării datelor prevăzute la articolul 5 din RGPD. Prin urmare, există și în această privință îndoieli în legătură cu legalitatea formală a prelucrării datelor prin transmiterea așa-numitului dosar electronic al Oficiului Federal și a actelor de procedură prin căile de transmitere

respective. Și în acest caz lipsesc evidențe ale activităților de prelucrare și o reglementare privind răspunderea comună. Desigur, există un Regulament din 24 noiembrie 2017 privind cadrul tehnic al schimbului electronic de documente juridice și cutia poștală electronică specială a autorităților (BGBl. I, p. 3803, modificat prin articolul 6 din Legea din 5 octombrie 2021, BGBl. I, p. 4607). Acesta reglementează transmiterea documentelor electronice către instanțele landurilor și ale statului federal. În această privință, autoritățile supreme ale statului sau ale guvernelor landurilor pot verifica identitatea organismelor sau a persoanelor juridice de drept public din domeniul lor pentru a le permite accesul la cutia poștală electronică specială a autorităților (așa-numita „BeBPo”). Autoritățile supreme ale statului federal sau mai multe guverne ale landurilor pot, de asemenea, desemna împreună un organism de drept public pentru domeniile lor. Nu există o reglementare cu privire la cine este de fapt acesta. În definitiv, în spatele acestuia se află probabil așa-numitul grup de lucru al ministerelor justiției din landurile federale [Bund-Länder-Kommission für Informationstechnik in der Justiz (BLK) Arbeitsgruppe IT-Standards in der Justiz – Comisia landurilor federale pentru tehnologia informației în domeniul justiției (BLK), Grupul de lucru pentru standarde IT în domeniul justiției]. Autoritatea sau autoritățile responsabile pentru serviciul de director al EGVP sau al BeBPo ori chiar pentru structura server necesară nu sunt cunoscute și nu sunt documentate.

- 16 De asemenea, nu există nici dispoziții legale sau alte dispoziții scrise corespunzătoare între instanțe și autorități, astfel cum ar fi necesar în temeiul articolului 26 din RGPD, pentru reglementarea responsabilităților. Chiar și în landurile federale care, în temeiul regulamentului lor, au adoptat modelul procedurii comune, lipsește o punere în aplicare conformă cu protecția datelor. În landul Hessen, regulamentul precizează chiar că cutia poștală electronică este gestionată exclusiv pe serverele „centrului de date” din sistemul judiciar, și anume la Hessische Zentrale für Datenverarbeitung (Centrala pentru prelucrarea datelor din landul Hessen, denumită în continuare „HZD”). În această privință, HZD nu face parte din sistemul judiciar și este, cel mult, în calitate de intermediar, o persoană împuternicită de operator în sensul articolului 28 din RGPD.
- 17 Se știe doar că Landesamt für Datensicherheit in Nordrhein-Westfalen (Oficiul regional pentru securitatea datelor din Renania de Nord-Westfalia) ar trebui să fie responsabil, în calitate de „intermediar”, pentru administrarea și exploatarea serverului central de registre de la nivelul landurilor, S.A.F.E. ID-ul SAFE ar trebui să nu poată fi modificat și nu este atribuit decât o singură dată (a se vedea în această privință SAFE – http://www.egvp.de/Drittprodukte/SAFE_Abbildungsvorschrift_SAFE_ID_Stand_Dez_2014.pdf). În plus, în EGVP, cutiile poștale sunt desemnate printr-un număr de identificare clar (așa-numitul ID Govello). Potrivit informațiilor deținute de instanța de trimitere, aceste ID-uri ar trebui să fie înregistrate într-un serviciu de director care este gestionat de Renania de Nord-Westfalia (IT-NRW). Persoana care răspunde efectiv pentru atribuirea ID-ului Govello în cadrul rețelei landurilor federale nu este prevăzută.

- 18 Temeiul juridic al protecției datelor aflat la baza EGVP nu este cunoscut. În ceea ce privește cerința unui acord potrivit articolului 26 din RGPD, pârâta a refuzat să ofere explicații și să îl prezinte. În această privință, este de asemenea discutabil dacă, în lipsa stabilirii responsabilităților prevăzute la articolul 26 din RGPD, o transmitere legală poate avea loc prin intermediul așa-numitei cutii poștale electronice speciale a autorităților. Acest lucru ridică probleme și în contextul securității datelor, întrucât niciunul dintre documente nu este criptat în timpul transmiterii.
- 19 Potrivit instanței de trimitere, nu este determinant aspectul dacă, în temeiul dreptului pozitiv actual, pentru cutia poștală electronică specială a avocatului trebuie să fie utilizată o criptare integrală. Cel puțin în landul Hessen, între intermediar, HZD și instanța respectivă – așadar, inclusiv Verwaltungsgericht Wiesbaden – nu există o criptare a mesajelor care urmează să fie transmise.
- 20 Totuși, această situație nu se regăsește în speță, întrucât procedura corespunde unei proceduri prin corespondență. În ceea ce privește serviciul Gmail bazat pe internet, Curtea a statuat că nu este vorba despre un serviciu de comunicații întrucât acest serviciu nu ar cuprinde un acces la internet care ar consta în totalitate sau în principal în transmiterea de semnale prin rețele de comunicații electronice, astfel încât el nu constituie un „serviciu de comunicații electronice” (Hotărârea din 13 iunie 2019, C-193/18, ECLI:EU:C:2019:498). În consecință, EGVP nu este un serviciu care intră sub incidența Directivei 2002/58/CE [articolul 2 alineatul (4) RGPD]. Rezultă că RGPD se aplică cu consecința că EGVP și procedurile conexe trebuie să fie înregistrate în evidențele activităților de prelucrare și, dat fiind că este vorba despre o procedură cu o pluralitate de operatori, responsabilitățile respective trebuie convenite în temeiul articolului 26 din RGPD. Aceste două elemente lipsesc în speță. Prin urmare, există îndoieli cu privire la legalitatea transferului de date.
- 21 EGVP este o procedură a administrațiilor judiciare care aparțin celei de a doua puteri, puterea executivă, precum și pârâtei care, de asemenea, face parte din puterea executivă. Astfel, în opinia instanței, pârâta trebuie să asigure că procedura electronică de transfer al actelor de procedură și al dosarelor este conformă cu RGPD.
- 22 Așadar, instanța de trimitere ridică, în cadrul activității judiciare, problema modulului în care trebuie tratate datele furnizate prin intermediul sistemului EGVP, prin așa-numita cutie poștală a autorităților atunci când procedura EGVP și prelucrarea aferentă a datelor nu sunt conforme, ca atare, cu RGPD.
- 23 Instanța de trimitere este obligată să respecte și să se conformeze RGPD în cadrul activității judiciare.
- 24 Ea nu are nicio influență asupra legalității prelucrării datelor efectuate de administrația judiciară, întrucât aceasta se află în afara „activității judiciare”, aparținând celei de a doua puteri, puterea executivă. Cu toate acestea, instanța de

trimitere este obligată să respecte și să se conformeze dreptului Uniunii. În schimb, dacă părțile la procedură încalcă dreptul Uniunii, utilizarea în justiție a datelor ar trebui probabil să nu fie permisă, întrucât, în caz contrar, instanța ar participa la o prelucrare nelegală a datelor. În speță, situația este agravată de faptul că, ținând seama de corespondența actuală, pârâta pare să încalce (în mod deliberat) prevederile dreptului Uniunii.

- 25 Nu există nici cazuri care să justifice o utilizare în justiție de către pârâtă, prin intermediul articolului 17 alineatul (3) litera (e) din RGPD, pentru constatarea, exercitarea sau apărarea unui drept în instanță. Desigur, datele pârâtei servesc la respectarea unei obligații legale care prevede prelucrarea în temeiul dreptului Uniunii sau al dreptului intern care se aplică operatorului sau la îndeplinirea unei sarcini executate în interes public sau în cadrul exercitării unei autorități oficiale cu care este investit operatorul [articolul 17 alineatul (3) litera (b) din RGPD]. Totuși, în acest mod, ar fi totodată legalizată pe termen lung o activitate care încalcă legislația privind protecția datelor.
- 26 Prin urmare, întrebările adresate prezintă o importanță deosebită în privința aplicării RGPD în cadrul procedurii judiciare. Obiectivul vizat la articolul 1 alineatul (2) din RGPD, care este promovarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice și în special a dreptului acestora la protecția datelor cu caracter personal, ar fi compromis.
- 27 În această privință, cel puțin în cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, ar fi necesară disponibilitatea persoanei vizate sau, mai degrabă, consimțământul explicit al acesteia, în speță al reclamantului, ca datele sale să poată fi utilizate în cursul procedurii judiciare în pofida unei prelucrări nelegale formale.
- 28 Totuși, acest lucru ar avea de asemenea drept consecință faptul că, în cazul unui refuz, datele prelucrate de pârâtă, pe care aceasta le prezintă sub forma așa-numitului dosar electronic MARIS, nu ar putea fi prelucrate (utilizate) de către instanță. La rândul său, aceasta ar avea drept consecință faptul că nu ar mai exista o bază pentru luarea unei decizii până când nu vor fi îndeplinite obligațiile de documentare. Decizia inițială a pârâtei ar trebui să fie întotdeauna anulată. O decizie privind statutul de azil invocat nu ar fi posibilă până când nu vor fi îndeplinite obligațiile de documentare.